

7.11.2013

19/80/2013

Kunnan- ja kaupunginhallituksille
Kuntayhtymien hallituksille

Lastensuojelulain perusteella sijoitettujen oppilaiden kotikunnan maksuosuuden määräytyminen vuonna 2013

Suomen Kuntaliitto on antanut 26.11.2012 yleiskirjeessään (22/80/2012) suosituksen lastensuojelulain perusteella sijoitettujen oppilaiden maksuosuuden määräytymisestä. Kuntaliitto suosittaa, että vuoden 2013 osalta kunnissa noudatetaan maksuosuuden määräytymisessä samaa käytäntöä kuin vuonna 2012.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 41 §:n 3 momentin mukaan kunta, joka on lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sijoitetun esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikunta opetuksen aikana, on velvollinen maksamaan oppilaasta opetusta järjestävälle kunnalle tai muulle opetuksen järjestäjälle kotikunnan maksuosuuden, joka laskeaan kertomalla niiden koulun työpäivien määrä, joina oppilaalle on annettu opetusta, kunnalle tai opetuksen järjestäjälle opetuksesta koulun työpäivää kohden aiheutuvilla keskimääräisillä todellisilla vuosikustannuksilla.

Säännös koskee perusopetuksesta aiheutuvien kustannusten lisäksi myös esiopetuksen kustannuksia.

Lastensuojelulain perusteella sijoitettujen oppilaiden kotikunnan maksuosuuden määräytymisessä käytetään vuoden 2012 tilinpäätöstietoja. Muutettaessa vuoden 2012 kustannuksia vuoden 2013 kustannustasoon indeksikorotuksena käytetään 1,9 prosenttia.

Lisätietoja:

Juha Karvonen, puh. 09 771 2732, 050 522 0839
Jouko Heikkilä, puh. 09 771 2320, 050 382 8845
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Lastensuojelulain perusteella sijoitettujen oppilaiden kotikunnan maksuosuuden määräytyminen vuonna 2013

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 41 §:n 3 momentin mukaan kunta, joka on lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sijoitetun esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikunta opetuksen aikana, on velvollinen maksamaan oppilaasta opetusta järjestävälle kunnalle tai muulle opetuksen järjestäjälle kotikunnan maksuosuuden, joka lasketaan kertomalla niiden koulun työpäivien määrä, joi-
na oppilaalle on annettu opetusta, kunnalle tai opetuksen järjestäjälle opetuksesta koulun työpäivää kohden aiheutuville keskimääräisillä todellisilla vuosikustannuksilla.

Kotikunnan maksuosuutta laskettaessa otetaan vähennyksenä huomioon osuus opetuksen järjestäjälle maksettavasta seuraavasta rahoituksesta:

- 1) Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 37 §:ssä ja 38 §:n 1–5 momentissa tarkoitettua oppilaasta maksettavasta kotikuntakorvauksesta;
- 2) oppilaan lisäopetuksen järjestämisestä maksettavasta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua rahoituksesta;
- 3) pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaan opetuksesta maksettavasta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 14 §:ssä tarkoitettua korotuksesta; ja
- 4) koulukotiopetuksesta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 15 §:ssä tarkoitettua koulukotikorotuksesta.

Kunnat voivat keskenään tai muun opetuksen järjestäjän kanssa sopia kotikunnan maksuosuuden määräytymisestä myös toisin kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa säädetään.

Kotikunnan maksuosuuden perusteena käytettävät kustannukset

Vuoden 2013 kotikunnan maksuosuuden laskutusperusteena käytetään vuoden 2012 tilinpäätöstietoja. Kustannukset lasketaan koulun yhtä työpäivää ja oppilasta kohden aiheutuvina keskimääräisinä todellisina vuosikustannuksina.

Kotikunnan maksuosuudessa huomioitaviksi koulun työpäiviksi lasketaan ne työpäivät, joi-
na kyseinen oppilas on ollut virallisesti koulun oppilaana ja joksi ajaksi koulutuksen järjestäjä on varautunut järjestämään hänelle opetusta.

Aiemman käytännön mukaisesti Suomen Kuntaliitto suosittaa, että keskimääräiset todelliset vuosikustannukset lasketaan kunnan talousarviorakenteen ja kustannusten-
seurantamenettelyn mukaisesti **sen koulun** keskimääräisinä todellisina vuosikustannuksina, jossa oppilas on saanut opetusta.

Kustannuksia laskettaessa tulee ottaa huomioon, että oppilaan koulu on saattanut vaihtua varainhoitovuoden aikana. Näin esimerkiksi siinä tapauksessa, kun oppilas on siirtynyt kevätlukukauden jälkeen 6. vuosiluokalta 7. vuosiluokalle. Tältä osin koulutyöpäivää ja oppilasta kohden toteutuneet keskimääräiset todelliset vuosikustannukset tulee laskea molempien koulujen osalta erikseen.

Kunnan maksuosuuteen liittyvien kustannusten laskemisessa otetaan huomioon tilinpäätöksen mukaiset toimintamenot, joita ovat palkat ja palkkiot, maksetut eläkkeet, eläkevakuutus- maksu, muut sosiaalivakuutusmaksut, asiakaspalvelujen ostot, muiden palvelujen ostot, aineet tarvikkeet ja tavarat, avustukset, vuokramenot ja muut menot.

Koulun toimintamenoihin voidaan lukea seuraavia vyörytettäviä kustannuksia tai sisäisiä menoja: koulutuksen järjestämisestä aiheutuneet välittömät hallintokustannukset, tietohallinnosta, talous- ja henkilöstöhallinnosta aiheutuneet kustannukset, sisäiset ja ulkoiset vuokrat sekä kiinteistön ylläpitokustannukset. Yhteiset kustannukset jaetaan koulun kustannuksiksi pääsääntöisesti oppilasmäärien tai käytössä olevien tilaneliöiden suhteessa.

Kunnan maksuosuuteen liittyvissä kustannuksissa otetaan huomioon kouluun kohdistuneet sellaiset investointimenot, joiden kokonaiskustannukset alittavat valtioneuvoston perustamishankkeille vahvistaman vähimmäismäärän eli alle 400 000 euroa (pienet hankkeet). Työllistämistuella palkattujen osalta kunnan maksuosuuteen voidaan lukea nettomenot.

Kunnan maksuosuuteen liittyviin kustannuksiin ei lueta muille kunnille maksettuja maksuosuuksia eikä valtionosuusjärjestelmän mukaisia kotikuntakorvausmenoja. Kustannuksiin ei sisällytetä myöskään koulutuksen järjestäjän suunnitelman mukaisia poistoja ja arvon alentumisia, eikä sisäisiin pääomavuokriin liittyviä poistoja ja korkoja.

Kustannustason muutosten huomioiminen

Laskutusvuotta edeltävältä vuodelta lasketuissa keskimääräisissä todellisissa vuosikustannuksissa voidaan ottaa huomioon kustannustason muutokset sekä objektiivisesti arvioitavissa olevat kustannuksiin vaikuttavat toiminnan laadun ja laajuuden muutokset. Kustannustason muutos otetaan huomioon kuntien peruspalvelujen hintaindeksin (KUPHI) mukaan. Muutettaessa vuoden 2012 kustannuksia vuoden 2013 kustannustasoon indeksikorotuksena käytetään **1,9 prosenttia**.

Kotikunnan maksuosuudesta tehtävät vähennykset

Lastensuojelulain perusteella sijoitetun esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikunnan maksuosuutta laskettaessa tulee kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 41 §:n 4 momentin mukaan ottaa vähennyksenä huomioon opetuksen järjestäjälle maksettava seuraava rahoitus.

1. Opetuksen järjestäjälle maksettu kotikuntakorvaus

Opetuksen järjestäjän tulee vähentää kotikunnan maksuosuudesta sille sijoitetusta oppilaasta maksettu kotikuntakorvaus. Vuoden 2013 osalta opetuksen järjestäjälle on maksettu vieraskuntalaisesta oppilaasta kotikuntakorvausta, mikäli kunta on ilmoittanut hänet Tilastokeskuksen helmikuussa 2012 suorittaman Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauskyselyn yhteydessä vieraskuntalaiseksi oppilaaksi 31.12.2011 olleen tilanteen mukaan.

Kunkin kunnan kotikuntakorvauksen perusosan suuruudesta päättää valtiovarainministeriö vuosittain. Vähennettävä kotikuntakorvaus määräytyy oppilaan kotikunnan vuoden 2013 kotikuntakorvauksen perusosan perusteella. Se tulee huomioida kunkin oppilaan osalta erikseen kotikunnittain. Tiedot kuntien vuoden 2013 kotikuntakorvauksen perusosista löytyvät valtiovarainministeriön kotisivuilta osoitteesta:

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20130102Vuoden39675/name.jsp

Vähennyksenä huomioitava opetuksen järjestäjän saama kotikuntakorvaus tulee laskea ikäluokittain kuntakohtaisesta kotikuntakorvauksen perusosasta. Kotikuntakorvauksen suuruus määräytyy oppilaan iän mukaan seuraavasti:

Oppilaan ikä	Kerroin
6-vuotias	0,91
7–12-vuotias	1,00
13–15-vuotias	1,35

Taulukko 1: Kotikuntakorvauksen määräytymiseen vaikuttavat ikäkertoimet

2. Lisäopetusta saavasta oppilaasta maksettu korotus

Lastensuojelulain perusteella sijoitetun lisäopetusta saavan oppilaan kotikunnan maksuosuutta laskettaessa tulee maksuosuudesta vähentää opetuksen järjestäjälle maksettu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 11 §:n mukainen korotus. Lisäopetuksesta maksettava korotus on kotikuntakorvauksen perusosa kerrottuna luvulla 1,21. Korotus on maksettu Tilastokeskuksen 20.9.2012 keräämien tietojen perusteella.

3. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevasta oppilaasta maksettu korotus

Opetuksen järjestäjän tulee vähentää kotikunnan maksuosuudesta pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevasta oppilaasta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 14 §:n perusteella maksettu korotus.

Vuoden 2013 osalta opetuksen järjestäjälle on maksettu edellä mainittua korotusta, mikäli pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleva oppilas on merkitty kunnan tai muun opetuksen järjestäjän oppilaaksi tilastointipäivänä 20.9.2012. Rahoitus maksetaan opetuksen järjestäjälle täysimääräisenä koko varainhoitovuotta varten muun valtionosuuden maksatusten yhteydessä.

Pidennetyin oppivelvollisuuden piirissä olevasta oppilaasta maksettava korotus lasketaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n mukaisesta esi- ja perusopetuksen perushinnasta, joka vuonna 2013 on 7 300,44 euroa.

Pidennetyin oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden osalta korotus on 2,41-kertainen (17 601 euroa) kuitenkin niin, että vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden osalta korotus on 3,86-kertainen (28 218 euroa).

4. Yksityiselle perusopetuksen järjestäjälle maksettu koulukotikorotus

Opetuksen järjestäjän tulee vähentää kotikunnan maksuosuudesta koulukotiopetuksesta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 15 §:ssä tarkoitettu koulukotikorotus.

Yksityiselle perusopetuksen järjestäjälle, jonka perusopetuksen järjestämisluvan mukaisena erityisenä koulutustehtävänä on koulukotiopetuksen järjestäminen, myönnetään koulukotiopetusta saavista oppilaista lisärahoituksena euromäärä, joka saadaan, kun kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n mukainen esi- ja perusopetuksen perushinta kerrottuna luvulla 1,51 kerrotaan koulukotiopetusta saavien oppilaiden määrällä.

* * *

Edellä kuvattujen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain perusteella määräytyvien korotusten osalta (kohdat 2-4) tulee huomioida, että mikäli korotukseen oikeutavaa opetusta ei ole järjestetty varainhoitovuoden tilastointipäivänä 20.9.2013, vähennetään opetuksen järjestäjän saamasta korotuksesta pois puolet varainhoitovuotta seuraavan vuoden helmikuun tarkistusmaksatuksen yhteydessä.

Kuntaliitto suosittelee, että edellä esitetyt opetus- ja kulttuuriministeriön maksamat korotukset otetaan huomioon oppilaskohtaisesti toteutuneen tilanteen mukaisesti. Mikäli oppilasta, jonka osalta on saatu edellä kohdissa 2-4 tarkoitettua korotusta, ei ole kirjattu oppilaaksi kyseessä olevana varainhoitovuonna 20.9.2013, kotikunnan maksuosuuden vähennyksenä otetaan huomioon puolet oppilaskohtaisen rahoituksen määrästä.

Laskutusajankohta

Suomen Kuntaliitto suosittelee, että laskutus suoritetaan jälkikäitelaskutuksena kunkin varainhoitovuoden vuoden lopussa (12/2013) siten, että menot voidaan kirjata oppilaan kotikunnassa sille tilikaudelle, jolloin opetuskin on annettu.

Sen estämättä, mitä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta koskevassa laissa on säädetty lastensuojelulain perusteella sijoitettujen oppilaiden kotikunnan maksuosuuden määräytymisestä, kunnat voivat keskenään tai muun opetuksen järjestäjän kanssa sopia kotikunta-korvauksesta toisin, kuin laissa on säädetty.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuula Haatainen
Varatoimitusjohtaja

Juha Karvonen
Kehittämispäällikkö